

Posudek na bakalářskou práci Dany Janovské: Pohled seniorů na volnočasové aktivity a dobrovolnictví. UPCE 2017

Studentka předkládá práci vytvořenou na základě své dlouhodobé dobrovolnické činnosti v organizaci poskytující odlehčovací/respitní péči. Seniori zde stráví den a večer a na víkendy se opět vracejí do svých rodin. Autorku zajímá, jak se seniori dívají na dobrovolnou činnost a zda jim pomáhá. Vzhledem k tomu, že většina seniorů trpí nějakou formou demence, odehrával se výzkum studentky za ztížených podmínek a bylo obtížné zodpovědět na výzkumnou otázku o pohledu seniorů na dobrovolnictví – seniori nerozeznávali, které ze „sestřiček“ jsou zaměstnankyně a které dobrovolnice. Bylo také nutné znovu vyjednávat důvěru v případě, že senior autorku nepoznal při dalším setkání. S těmito obtížemi se autorka vypořádala se ctí a díky množství pozorování a společně stráveného času mohla vypořádat, že se na společné aktivity seniori těší a že z nich mají radost a užitek. Z práce vyplývá role dobrovolníka sice ne jako nezbytná pro chod organizace, ale významně zkvalitňující život klientů.

Autorka má přehled o literatuře z oblasti gerontologie a uvádí i některé tituly antropologie stáří, které však nevyužívá v analýze. O propojení s literaturou lze mluvit v kapitole o totálních institucích, kdy uvažuje o tom, že v denní péči s možností zvolit si program není přítomných tolik znaků, aby se o totální instituci dalo mluvit. S využitím sociologických výzkumů autorka poukazuje na obtížnost definice pojmu stáří. Dále se věnuje důsledkům demence a popisu každodenních aktivit, které mají její působení zpomalit – i s příklady z terénu.

Na práci bych ráda vyzdvihla mimořádnou citlivost, se kterou se autorka vztahuje k seniorům, v textu je vidět vzájemný vztah plný respektu. Díky dlouhému výzkumu disponuje autorka bohatou zásobou situací pro ilustraci vzájemných interakcí personálu a seniorů, předkládá dokonce sociogram vztahů mezi seniory. Doplnkově se autorka věnuje rovněž otázce označování seniorů jako klientů/pacientů apod., kvůli které uspořádala i internetovou anketu (bohužel s malou provázaností ke zkoumanému terénu – odpovídali libovolní respondenti), vhodněji je zpracováno téma genderu domácích pečovatelských, na které se vyptávala přímo seniorů a personálu. Autorka kriticky hodnotí převahu ženské péče i v situacích, kdy stav seniora představuje pro pečující ženy velkou fyzickou zátěž. V závěru (s. 49) došlo k záměně výsledků této miniankety – z mužů podle dat uvedených na s. 27 nepečují častěji vnuci, ale synové.

V práci se vyskytují gramatické a stylistické nepřesnosti zejména v úvodu a závěru. Citování je precizní. Na s. 40 došlo k opomenutí anonymizace organizace, na s. 13 se domnívám, že stáří má přinášet sníženou citlivost hmatu (ne zvýšenou, jak je psáno).

Práce přináší přínosný pohled na každodennost seniorů a dobrovolníků v instituci. Doporučuji ji k obhajobě s hodnocením výborně mínus.

V Praze, dne 3. 8. 2017,
Hana Synková